

Agricultural Policies in OECD Countries: At a Glance – 2004 Edition

Summary in Icelandic

Stefna OECD í landbúnaðarmálum: Við fyrstu sýn – Útgáfa 2004

Ágrip á íslensku

Í mörgum OECD löndum heldur landbúnaðargeirinn áfram að einkennast af miklum stuðningi og vernd. Árið 2003 nam stuðningur við framleiðendur á OECD svæðinu, eins og hann er mældur sem hlutfall af niðurgreiðslujafngildi framleiðanda (Producer Subsidy Equivalent), 32% af búvörureikningum sem er lítilleg aukning frá 2002, en lækkun úr 37% á árunum 1986-88. PSE á árinu 2003 er áætlað 257 milljarðar bandaríkjadollara eða 229 milljarðar evra.

Umbætur hafa speglast í samsetningu stuðnings. Hluttur þess stuðningsforms sem helst aflagar framleiðslu og viðskipti – afraksturs- og framlagstengdur stuðningur – hefur minnkað úr yfir 90% stuðningi við framleiðendur árin 1986-88, í um það bil 75% árin 2001-03. Einnig hefur orðið lítilleg afmörkun á dreifingu á magni stuðnings milli vörutegunda. Á meðan þessi framvinda er athyglisverð, þá er stefna sem beinist að tilteknum markmiðum og styrkþegum mjög hógværliga notuð, og því er frekari viðleitni í þessa átt nauðsynleg. Einnig er þörf á frekari viðleitni til að tryggja að stefnan sé gegnsærri, sé sérsniðin að tiltekinni niðurstöðu, sveigjanleg til að bregðast við breytingum á forgangi, og sanngjörn. Þessi hluti afraksturs- og framlagstengds stuðnings, sem enn er svo stór, hvetur til framleiðslu innanlands, aflagar viðskipti og stuðlar að því að þrýsta niður heimsverði á landbúnaðarvörum. Landbúnaðarstefna í OECD löndum leggur stundum ónauðsynlegan kostnað á neytendur innanlands og skattgreiðendur, og ýmsar stuðningsreglur setja þrýsting á umhverfið og refsar samkeppnishæfum birgjum, þar með talið í þróunarlöndunum.

Umbætur í landbúnaðarstefnu eru áfram ákaflega breytilegar milli landa. Það er mikill og sívaxandi munur á stuðningi milli OECD landa, og talsvert breytilegt að hvaða marki frekari umbætur eru nauðsynlegar. Stuðningur við framleiðendur í Ástralíu og Nýja-Sjálandi var innan við 5% af búvörureikningum á árunum 2001-03, í Kanada, Mexíkó, Póllandi, Slóvakíu, Tyrklandi og Bandaríkjunum var hann 20% eða minna, um 25% í Tékklandi og Ungverjalandi, 35% í Evrópusambandinu, og 60% eða meira á Íslandi, í Japan, Kóreu, Noregi og Sviss.

Nokkrar stefnubreytingar voru innleiddar árið 2003. Það var fyrsta árið sem frumdrög að landbúnaðarstefnu voru útfærð í **Kanada** og lögin um rekstraröryggi í búskap og fjárfestingu í dreifbýli (**Farm Security and Rural Investment Act**) frá 2002 komu til fullra framkvæmda í **Bandaríkjunum**. **Noregur** innleiddi nýjan staðal um greiðslu á hektara sem allir bændur geta fengið fyrir framlag sitt til menningarlandslagsins. Neyðargreiðslur voru inntar af hendi í **Ástralíu** (þurrkar) og **Kanada** (kúariða). Ýmsar tilraunir voru gerðar til að bæta skilvirkni innanlandsmarkaða á bak við mikilvæga landamæravernd í **Japan** og **Kóreu** (hrísgrjón) og í **Noregi** (mjólkurbú). **Tékkland, Ungverjaland, Pólland** og **Slóvakía** héldu áfram að undirbúa sig fyrir inngönguna í **Evrópusambandið** í maí 2004, meðal annars gegnum breytingar á greiðslum til framleiðenda, fjárframlögum til uppbyggingar og þróun öryggis í vinnslu á matvælum. Samkomulag náðist í **Evrópusambandinu** um endurbætur á sameiginlegu landbúnaðarstefnunni sem fela í sér mikilvægt skref í átt að aftengingu stuðnings frá framleiðsluákvörðunum, sem koma eiga til framkvæmdar árin 2005-07. Ennig var tekin ákvörðun í **Sviss** um nýjan endurbótapakka í landbúnaði, sem framkvæma á á tímabilinu 2004-07, sem heldur áfram langtímabreytingum í átt frá þeim aðgerðum sem helst aflaga viðskipti.

Hátt heimsverð á kjöti og olíufraei, mjólkurafurðum og hrísgrjónum stakk í stúf við lágt heimsverð á sykri, hveiti og maís árið 2003. Kjötmarkaðir röskuðust vegna útbreiðslu sjúkdóma á nokkrum stöðum í heiminum. Verulegar hreyfingar á gengi, einkum veikari bandaríkjadollar og styrkari evra, voru veigamiklir þættir sem höfðu áhrif á viðskiptaflæði. Á meðan mörg lönd héldu einhliða áfram að framfylgja nauðsynlegum stefnuumbótum, stöðvuðust fjölþjóðlegar samningaviðræður um viðskipti á ráðherrafundinum í Cancún. *Það myndi endurnæra framvindu endurbóta á landbúnaðarstefnu ef áfram miðaði hjá Alþjóðaviðskiptastofnuninni.*

© OECD 2004

Þessi útdráttur er ekki opinber OECD þýðing.

Eftirprentun þessa útdráttar er leyfileg, að því tilskildu að getið sé höfundarréttar OECD og titils upprunalegu útgáfunnar.

Fjöltýngdir útdrættir eru þýdd ágríp af útgáfum OECD sem upphaflega voru gefnar út á ensku og frönsku.

**Þeir eru fáanlegir án endurgjalds í netbókaverslun OECD
www.oecd.org/bookshop//**

Hafið samband við Réttinda- og þýðingareiningu OECD, framkvæmdanefnd fjölmiðlunar og almannamálefna ef frekari upplýsinga er þörf.

rights@oecd.org

Bréfsími: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Heimsækið vefsíðu okkar www.oecd.org/rights/

